

Таб. 3. ЛИНИЈЕ И МРЕЖЕ

		Линије			Укупна дужина мреже у km
		укупно	унутрашње	међународне	
1	Сталне (редовне) линије	број			xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
2		дужина, km			

Таб. 4. РАД АВИОНА

		Плаћени превози у јавном саобраћају		
		укупно (в+г)	на линијама	
а		б	в	г
1	Укупан број деоничких летова (2+3)			
2	У редовном саобраћају			
3	У ванредном саобраћају			
4	Авио-км, хиљ. (5+6)			
5	У редовном саобраћају			
6	У ванредном саобраћају			
7	Часови летења (8+9)			
8	У редовном саобраћају			
9	У ванредном саобраћају			

Таб. 5. ПРЕВОЗ ПУТНИКА И ИСКОРИШЋЕЊЕ ПУТНИЧКИХ МЕСТА

		Укупно	На линијама		По врсти саобраћаја			
			унутрашњим	међународним	домаћи	међународни		
а		б	в	г	д	е	ж	з
1	Превезени путници, хиљ. (2+3)							
2	У редовном саобраћају							
3	У ванредном саобраћају							
4	Остварени путнички км, мил. (5+6)							
5	У редовном саобраћају							
6	У ванредном саобраћају							
7	Расположива путничка места/км, мил.			xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx
8	У редовном саобраћају			xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx
9	У ванредном саобраћају			xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx
10	Динам. искор. путн. места у % (час 4:7)			xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx
11	У редовном саобраћају			xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx
12	У ванредном саобраћају			xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx

Таб. 6. ПРЕВОЗ ТЕРЕТА И ИСКОРИШЋЕЊЕ НОСИВОСТИ

		Укупно	На линијама		По врсти саобраћаја			
			унутрашњим	међународним	домаћи	међународни		
а		б	в	г	д	е	ж	з
1	Превезени терет - укупно тона							
2	Вишак пртљага							
3	Роба							
4	Пошта							
5	Од укупног: у редовном саобраћају							
6	у ванредном саобраћају							
7	Остварени тонски км терета, хиљ.							
8	Вишак пртљага							
9	Роба							
10	Пошта							
11	Од укупног: у редовном саобраћају							
12	у ванредном саобраћају							
13	Остварени ткм путника и терета, хиљ.			xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx
14	У редовном саобраћају (15 + 16)			xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx
15	Ткм терета (ред 11)			xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx
16	Ткм путника ^{1/}			xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx
17	У ванредном саобраћају (18 + 19)			xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx
18	Ткм терета (ред 11)			xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx
19	Ткм путника ^{2/}			xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx
20	Расположива носивост - км, хиљ.			xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx
21	У редовном саобраћају			xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx
22	У ванредном саобраћају			xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx
23	Динам. искор. носив. у % (ред 13:20)			xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx
24	У редовном саобраћају (ред 14:21)			xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx
25	У ванредном саобраћају (ред 17:22)			xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx	xxxxxxxxxx

^{1/} Из таб. 4 ред 5 помножен са просечном тежином путника.

^{2/} Из таб. 4 ред 6 помножен са просечном тежином путника.

Таб. 7. НАБАВКА И УТРОШАК ГОРИВА - у тонама

	Керозин	Бензин	Мазива
а	б	в	г
1 Набављено (2+3)			
2 У земљи			
3 У иностранству			
4 Утрошено (5+6+7)			
5 У јавном превозу			
6 Школовање, вежбе			
7 Остало			

Таб. 8. ЗАПОСЛЕНИ*

	Број
1 Укупно (2+3)=(4+5+10+11)	150
2 Мушко	
3 Женско	
4 Општа администрација	
5 Ваздушни саобраћај (6+7+8+9)	
6 Пилоти	
7 Остало летачко особље (навигатори, итд)	
8 Особље у кабини (домаћице)	
9 Остали радници	
10 Радници у другим гранама саобраћаја	
11 Остали радници изван делатности саобраћаја	

* Број запослених на дан 31.12.

Таб. 9. ПРЕВОЗ ПУТНИКА И ТЕРЕТА НА РЕЛАЦИЈАМА У ЗЕМЉИ (домаћи саобраћај)

Релације	Број летова у оба правца (vice-veno)	Превезени путници		Превезана роба у тонама		Превезено поште у тонама	
		отпутовали	приспели	отпремљено	приспело	отпремљено	приспело
Београд - Ниш							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
-							

Таб. 10. ТОКОВИ ПУТНИКА И ТЕРЕТА ИЗМЕЂУ НАШЕ ЗЕМЉЕ И ИНОСТРАНСТВА

Токови	Број летова у оба правца (vice-veno)	Превезени путници		Превезана роба у тонама		Превезено поште, тона	
		отпутовали	приспели	отпремљено	приспело	отпремљено	приспело
а	б	в	г	д	ђ	е	ж
Србија - земље Европе							
-							
-							
-							
-							
-							
-							
Србија - земље ЕУ							
-							
-							
-							
-							
Србија - остале земље Европе							
-							
-							
-							
-							
Србија - Блиски Исток							
-							
-							
-							
-							
Србија - Медитеран							
-							
-							
-							
-							
Србија - Азија							
-							
-							
-							
-							
- остале земље							

Таб. 12. УКУПНИ ПРИХОДИ* у хиљ. РСД

а		б
1	Укупни фактурисани приходи**	
2	Пословни приходи (3+14)	
3	Приходи од саобраћаја (4+10+13)	
4	Приходи од редовног саобраћаја (5+7+9)	
5	Од путничког саобраћаја	
6	Од тога: превоз путника	
7	Од теретног саобраћаја	
8	Од тога: превоз робе	
9	Од превоза поште	
10	Приходи од ванредног саобраћаја (11+12)	
11	Од путничког саобраћаја	
12	Од теретног саобраћаја	
13	Од услуга осталих грана саобраћаја	
14	Приходи изван саобраћаја	

* Обухватају се и девизни приходи по текућем курсу на дан реализације девизног прихода (курсна листа НБС).

** У укупне фактурисане приходе обухватити све врсте прихода из завршног рачуна-биланса успеха: пословне, финансијске и остале приходе - ознака за АОП (201, 215, 217).

Таб. 13. ДЕВИЗНИ ПРИХОДИ* у хиљ. USD

а		б
1	Наплаћени приходи (2+3+7+8+11)	
2	Од путника	
3	Од робе (4+5+6)	
4	Извоз	
5	Увоз	
6	Транзит	
7	Од поште	
8	Од ванредног саобраћаја (9+10)	
9	Од путника	
10	Од робе	
11	Остало	

* За девизе остварене у другим валутама извршити конверзију у USD доларе по текућем међувалутном курсу на дан реализације девизног прихода, односно расхода (курсна листа НБС).

Таб. 14. ДЕВИЗНИ РАСХОДИ* у хиљ. USD

а		б
1	Исплаћени расходи (од 2 до 9)	
2	Погонска гоива	
3	Дневнице летачког особља	
4	Пристаншине таксе у иностранству	
5	Услуге на страним аеродромима	
6	Текуће (неужне) оправке у иностранству	
7	Провизије иностраним агентима	
8	Представништва у иностранству	
9	Остало	

* За девизе остварене у другим валутама извршити конверзију у USD доларе по текућем међувалутном курсу на дан реализације девизног прихода, односно расхода (курсна листа НБС).

УПУТСТВО ЗА САСТАВЉАЊЕ ИЗВЕШТАЈА

Табела 1. АВИОНИ, крајем године

Број авиона крајем године односи се на инвентарско стање средстава у својини предузећа.

Број путничких места односи се на број уграђених седишта авиона чије је инвентарско стање дато крајем године.

Бруто-носивост, kg представља разлику између укупне тежине авиона при полетању (Take off weight) и базичне тежине авиона (Basic weight). Базична тежина авиона представља тежину празног авиона, са додатном опремом потребном за извођење летења.

Нето-носивост, kg или расположива, корисна носивост авиона представља капацитет авиона који је предвиђен за превоз путника, пртљага, робе и поште. Пошто је нето-носивост авиона променљива и различита је за сваки лет (дужа релација захтева више горива па је расположива носивост мања), као

постотак треба уписати нето-носивост добијену као збир свих просечних нето-носивости авиона. Просечна нето-носивост може се израчунати из односа расположивих носивост-км и прелетених авио-км у одређеном периоду за сваки тип авиона.

Потисна моћ, kN (кило-њутн), је јединица силе код турбо-млазних авиона мерена при стандардним условима. Стандардни услови су Н (надморска висина) = 0 и t (температура) = степени C. Претварање кр у kN врши се дељењем кр са коефицијентом 101,9.

Јединица мере за снагу мотора-покретача, која се у овом извештају користи као мера капацитета, је kW уместо досадашње мере KS. У складу са поменутиим Законом, снага свих мотора-покретача, изражава се само у kW. Претварање KS у kW врши се у односу $1 \text{ KS} = 0,736 \text{ kW}$.

Табела 2. КАЛЕНДАРСКИ ФОНД ВРЕМЕНА

Исказују се посебно календарски фонд времена за унајмљење, изнајмљење и сопствене авионе који су били у експлоатацији.

Подаци о броју авиона, путничким местима и авиоданима исказују се збирно по типовима авиона.

Авио-дани представљају производ броја авиона и календарских дана у току године за које су време били унајмљени, односно изнајмљени од стране предузећа. На пример, ако су два авиона ДЦ-9 била изнајмљена, и то један 45 дана, а други 90 дана, онда авио-дани у експлоатацији за тај тип авиона износе 135 авио-дана

Табела 3. ЛИНИЈЕ И МРЕЖЕ

Линија представља растојање између полазног и крајњег аеродрома.

Сталне - редовне линије су оне линије на којима се врши превоз у току целе године и на којима се обавља јавни превоз по одређеном реду вожње (ред летења). Са гледишта правца кретања постоје линије у правцу и кружне линије. **Линије у правцу** су оне линије на којима авиони слећу на исте аеродроме и у поласку и у повратку. **Кружне линије** су оне линије на којима авиони слећу на различите аеродроме а аеродром поласка и пристицања је исти.

Број линија је збир свих линија, узимајући сваку линију у правцу само једном. Уколико кружна линија иде само у једном правцу, узима се као једна линија. У случају да се касније заведе саобраћај и у обрнутом смеру, број линија остаје непромењен.

Укупна дужина линија представља збир дужине сваке поједине линије у једном правцу. У укупан број и дужину линија узимају се све линије које су постојале у току године, без обзира на време у коме је на њима вршен саобраћај и број обављених летова. Разуме се, линија која је нпр. отворена у марту и на њој обављан превоз до краја године, сматраће се у овом извештају као једна линија.

Дужина мреже представља збир растојања између свих аеродрома који су повезани редовним линијама, с тим што се свака деоница-релација (растојање између два аеродрома) узима само једном.

У односу на прелаз државне границе линије се деле на **унутрашње и међународне**, већ према томе да ли аеродроми, који се налазе на датим линијама, повезују место једне земље или две, односно више земаља.

Табела 4. РАД АВИОНА

1. Деонички летови су летови у јавном саобраћају са плаћеним превозом и обављају се на унапред утврђеним линијама у редовном саобраћају и ван реда летења у **ванредном саобраћају**

2. Редован саобраћај се обавља на редовним линијама по реду летења. На редовним линијама могу се организовати и додатни летови, којих има две врсте, и то:

- **допунски летови** који се обављају ако се одређеног дана појави већи број путника од расположивог капацитета авиона. Тада предузеће уводи један или више авиона ради повећања капацитета превозења у току дана.

- **ванредни летови**, који се организују по указаној потреби, када предузеће може на датом линији да изврши лет и неког другог дана, осим оних дана у којима се обавља саобраћај по реду летења.

3. Ванредни саобраћај се односи на различите видове превоза по уговору, и то:

- **Летови са аракманом** за хотелске, аутобуске и друге услуге, такозвани IT (inclusive tours).

- **Кружна путовања** - AC (Air cruise).

- **"Charter" летови** обухватају повремено уговарање летова авиона за превоз неког терета или путника, под условима који одговарају превознику и кориснику превезене услуге.

- **Периодични летови** на линијама за које се време и правац унапред објаве, како би интересенти могли правовремено да ангажују расположиве капацитете.

- **Авио - km - плаћени** представљају збир дужина свих деоничких летова.

5. Часови летења - плаћени се рачунају од момента паљења мотора пред полетање, до момента гашења мотора после слетања.

Остали рад авиона чине неплаћени превоз, као нпр:

- **летове у неизвршеним задацима**, који се могу десити ако авион пређе одређени пут, али из метеоролошких техничких или других разлога не може да слети на одређени аеродром, него се врати на пролазни, необављена посла.

- **прелете**, који се врше без путника и терета, са циљем да авион стигне са матичног аеродрома са ког се врши превоз на некој линији. Овамо спада и повратак авиона на матични аеродром без путника и терета, а по обављеном лету на датом линији.

Табела 5. ПРЕВОЗ ПУТНИКА И ИСКОРИШЋЕЊЕ ПУТНИЧКИХ МЕСТА

1. Превезени путници су лица која се превозе авионом уз сагласност превозиоца. Овдсе се не узимају у обзир лица која су платила карту а нису је користила.

У просечну тежину путника укључује се тежина ручног и слободног пртљага.

Вишак пртљага се евидентира у терет.

4. Остварени путнички километри представљају један од главних показатеља учинка организације ваздушног саобраћаја, а односе се на укупну дужину превоза свих путника на свим релацијама у земљи и иностранству.

7. Расположива путничка места - километри, или седишта-километри представљају могуће капацитете авиона и израчунавају се за сваку релацију и за сваки лет посебно, како у редовном тако и у ванредном саобраћају. Нпр. на релацији од 395 km превезе се 60 путника авионом који има капацитет 90 места. Расположиви путнички километри су производ броја седишта и дужине релације, тј. $90 \times 395 = 35550$ ркм.

10. Динамичко искоришћење путничких места је однос између остварених и расположивих km. Превезено је 60 путника што на релацији од 395 km износи $60 \times 395 = 23700$ остварених путничких km.

Однос

23700 оставрених ркм

35550 расположивих ркм

$\times 100 = 66,67\%$

представља динамичко искоришћавање свих седишта.

Табела 6. ПРЕВОЗ ТЕРЕТА И ИСКОРИШЋЕЊЕ НОСИВОСТИ

1. Под теретом се подразумева вишак пртљага, роба и пошта.

2. Вишак пртљага је део терета који прелази тежину слободног пртљага и наплаћује се по посебној тарифи.

3. Роба су сва добра која су превезена уз наплату, осим поште, пртљага и авионских залиха.

4. У пошту спадају писмоносне пошиљке, пакети, и новине, које од поште преузимају предузећа ваздушног саобраћаја. Уколико се пошиљке ове врсте не преузимају од поштанских организација, не укључују се у пошту него у робу.

Остварени тонски km терета односе се на превоз терета на свим релацијама у земљи и иностранству.

Остварени тонски km путника и терета представљају збир тонских km терета (ред 8) и тонских километара путника и пртљага (сем вишка пртљага) прерачунатих у тежинску меру.

Одређивање тежине путника. За израчунавање оптерећења авиона и израчунавање носивости, потребно је да

се путници и путнички km претворе у тоне, односно тонске km . Код нас (ЈАТ) су усвојене следеће тежине за прерачунавање путника у килограме:

- одрасли путник (са ручним или слободним пртљагом) = 75 kg.

- дете са картом Д-50 = 35 kg.

- дете са картом Д-10 = 15 kg.

Ако авион превезе на релацији од 395 km 2170 kg терета, 45 одраслих путника, 12. деце са картом Д-50 и 3 детета са картом Д-1, прерачунавање у тежинске јединице мере извршиће се на следећи начин:

одрасли путници $45 \times 75 \times 395 = 1333125 \text{ kg-km}$

деца са картом Д-50 $12 \times 35 \times 395 = 165900 \text{ kg-km}$

деца са картом Д-10 $2180 \times 395 = 2377900 \text{ kg-km}$

Свега $6020 \text{ kg} \times 395 \text{ km} = 2377900 \text{ kg-km}$

Из овог произилази да је на поменутој релацији остварено 2378 тонских километара.

20. Расположиви tkm (путника терета) представљају максималну превозну способност коју организација ваздушног саобраћаја ставља на располагање јавном превозу.

23. Динамичко искоришћење носивости је однос између остварених расположивих тонских километара путника и терета, а израчунава се за сваки лет, односно за сваку релацију, посебно.

Нпр. на релацији од 395 km саобраћа авион са расположивом носивошћу од 9000 kg. Ако се овај износ помножи са 395 km , колико износи дужина релације, добије се 3555000 расположивих $kg-km$. Раније смо израчунали да је на овој релацији остварено 2377900 $kg-km$. Дељењем остварених и расположивих $kg-km$ добијамо:

$$\frac{2377900 \text{ kg-km остварених}}{3555000 \text{ kg-km расположивих}} \times 100 = 66,89 \%$$

представља динамичко искоришћење носивости.

Динамичко искоришћење путничких места и динамичко искоришћење носивости треба израчунавати у случајевима када корисник закупи цео авион а искористи само део његове укупне носивости - нпр. у ванредном саобраћају.

Табела 7. НАБАВКА И УТРОШАК ГОРИВА И МАЗИВА

1. Набављено у земљи, подразумева снабдевање авиона горивом на домаћим аеродромима.

2. Набављено у иностранству, обухвата само оне количине горива непосредно узете у иностранству.

4. Укупно утрошено. Треба дати све количине горива мазива утрошена за лет авиона. Евентуални утрошак горива за покретање стабилних радних машина и разних возила не спада у овај извештај.

Табела 8. ЗАПОСЛЕНИ

Исказује се просек месечних стања на крају године за коју се подноси извештај. Исказују се сви радници који раде у предузећу за ваздушни саобраћај, укључујући и власнике који у њему раде, партнере који обављају сталну делатност у предузећу, као и особе које раде ван предузећа, али које су радним уговором везане за њега и које директно примају накнаду од предузећа, без обзира да ли раде пуно или краће време од пуног радног времена. Ученици школа који обављају праксу у предузећу не обухватају се у запослене.

Општа администрација обухвата особље из административних служби на нивоу предузећа (финансијска, кадровска, правна, итд), као и све директоре. Не обухвата се административно особље директно везано за реализацију ваздушног превоза.

Ваздушни саобраћај обухвата запослене који раде непосредно на превозу ваздухоплова, или се баве организацијом превоза у било ком смислу.

Радници у другим саобраћајним гранама обухватају запослене који раде на пословима везаним за рад других грана саобраћаја, на пример претовара, друмског превоза путника са и од аеродрома, итд.

Радници изван делатности саобраћаја обухватају запослене на осталим пословима који нису везани за делатност саобраћаја (туризму, угоститељству, итд).

Табела 9. ПРЕВОЗ ПУТНИКА И ТЕРЕТА НА РЕЛАЦИЈАМА У ЗЕМЉИ (домаћи саобраћај)

Ова табела се односи на токове путника, роба и поште између домаћих аеродрома. Важно је напоменути да превоз на релацијама у земљи може да се обавља и на међународним линијама где авион при лету за иностранство или повратку из иностранства слеће на два домаћа аеродрома између којих се обавља превоз као на унутрашњој линији. Стога у овој табели треба показати сав превоз на релацијама у домаћем саобраћају, а не само на унутрашњим линијама.

Релација је растојање између два аеродрома.

Број летова у оба правца - односи се на збир летова у току године обављених на једној релацији, нпр. све летове од Београда до Ниша и од Ниша до Београда треба сабрати и унети у ову колону б.

Табела 10. ТОКОВИ ПУТНИКА И ТЕРЕТА ИЗМЕЂУ НАШЕ ЗЕМЉЕ И ИНОСТРАНСТВА (међународни саобраћај)

Ова табела се односи на токове путника и терета између домаћих аеродрома и иностраних аеродрома. Треба напоменути да у овој табели треба приказати искључиво оне токове путника и терета којом приликом авиони прелећу државну границу било у одласку или у повратку. То значи да на међународним линијама треба искључити оне токове путника и терета који се обављају унутар наше земље (домаћи саобраћај) и токове путника и терета између страних аеродрома (превоз по иностранству). Ради лакшег попуњавања ове табеле наводимо следећи пример:

На линији Београд - Ниш - Минхен - Париз постоје следећи токови на којима може да се појави превоз путника и терета:

Београд - Ниш Ниш - Београд (домаћи саобраћај) уноси се у табелу 7.

Београд - Минхен и Минхен - Београд (међународни саобраћај).

Београд - Париз и Париз - Београд (међународни саобраћај)

Ниш - Минхен и Минхен - Ниш (међународни саобраћај)

Ниш - Париз и Париз - Ниш (међународни саобраћај)

Ове 4 релације треба унети у табелу као токове путника и терета између Србије и СР Немачке, односно између Србије и Француске.

Релације Минхен - Париз и Париз - Минхен односе се на промет између страних аеродрома (превоз по иностранству) и не спадају у ову табелу.

Табела 11. ПРОМЕТ ДОМАЋИХ АВИОНА НА СТРАНИМ АЕРОДРОМИМА

Ова табела треба да прикаже величину промета наших авиона на страним аеродромима. Треба напоменути да се отпрема или приспеће авиона, путника и терета односи на дати аеродром, а не у односу на нашу земљу. Исто тако у овој табели треба да се прикаже промет између страних аеродрома.

Тај промет биће обухваћен саобраћајем свих отпремљених авиона, путника и терета, било у циљу превоза за Србију или у циљу превоза на неки страни аеродром. Такође, сабираће се сви приспели авиони, путници и терет који су долетели из Србије и са неког страног аеродрома.

Табела 12. ПРИХОДИ

Подаци у овој табели треба да одговарају подацима садржаним у завршном рачуну извештајне јединице. Приходи се у следећим редовима исказују као фактурисана реализација.

